

DE REFORMATIE

Weekblad tot ontwikkeling van het Gereformeerde leven

Onder redactie van Prof. Dr. F. J. J. Buijtenendijk, Dr. K. Dijk, Dr. V. Hepp en Dr. B. Wielenga

Medewerkers: Dr. H. A. van Andel, Solo; J. van Andel, 's-Gravenhage; N. Baas, Amsterdam; Prof. Dr. H. Ravinck, Amsterdam; Dr. Henry Beets, Grand Rapids, Mich., N.A.; Dr. Joh. C. Breen, Amsterdam; Prof. Dr. F. W. Grosheide, Amsterdam; Dr. W. G. Harrenstein, Medea; Prof. Dr. T. Hoekstra, Kampen; Dr. G. Keizer, Tiel; Dr. B. A. Knoppers, Almoelo; Dr. J. G. Kunst, Arnhem; Dr. H. W. Laman, Assen; Dr. C. Lindeboom, Amsterdam; Prof. Dr. S. O. Los, Den Haag; Dr. F. C. Meijster, Rotterdam; Dr. J. C. de Moor, Utrecht; Prof. Dr. J. Ridderbos, Kampen; Dr. J. C. Rullmann, Utrecht; Dr. K. Schilder, Gorinchem; J. Schouten, Rotterdam; Dr. W. J. A. Schouten, Kampen; Dr. J. Thijss, Meppel; Dr. H. W. van der Vaart Smit, 's-Graveland; Dr. D. H. Th. Vollenhoven, Oostkapelle; Dr. J. de Vries, Tilburg; Dr. J. D. Wielenga, Anna-Jacoba-Polder; Mr. J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Dr. V. HEPP, Paul Krugerstraat 55, Watergraafsmeer.

Drukkers-Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58. — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitend. en Ned.-Indië f 7.50 (voor Amerika \$ 3) p. jaar.
Advertentie: 35 ct. p. regel, Familieberichten 25 ct. p. regel.

INHOUD: Het doel der Jongeren V. — Uit de Schrift: Ironie — in 't gezicht van den dood, (Lucas 13:33). — Kerkelijk Leven: Reformatie v. d. Catechisatie II; Het geschil met Prof. Obbink — Pop. wetensch. Schetsen: Apologie en Natuurwetenschap III. — Uit het politieke en sociale leven: Een synodale uitspraak. — Zending en Evangelisatie: De opvoedkundige betekenis van de N.C.S.V. voor den Gereformeerden student II. — De nu-aanstaandheid van den Evangelisatiearbeid in Duitschland. — Literatuur en Kunst: Moderne Letterkunde en Chr. opvoeding XIX. — Perschoon. — Boekbespreking. — Correspondentie. — Kerknieuws.

HET DOEL DER „JONGEREN“.

V. (Slot).

Teneinde den lezer nog meer begrip te stemmen voor de gevoelige denkbeelden (Prof. van Dijk sprak eens van gedachtenklimaat) der „jongeren“, wil ik nog op twee belangrijke dingen de aandacht vestigen.

Het eerst de kwestie van de „jongeren en de kerk“.

Er is zuivere gerechtigheid in de klacht, dat er bij de „jongeren“ gewichtige afwijkingen zijn te constateeren in den kerkelijken levensvorm, en al meer noodig wordt het vermaan tot gehoorzaamheid aan de heilige orde, — maar geeft de kerk zich wel intensief rekenschap van de reden, waarom onder de ernstige „jongeren“, ik zeg niet de liefde tot de kerk minder, maar de kritiek op de kerk sterker wordt in onze dagen?

Er is onder de „jongeren“ een beklemmend gevoel, dat de „gemeenschap der heiligen“ in de hedendaagsche kerk (en, och, ook al jaren terug) meer is een artikel des geloofs, dan een bevestigende waarheid, en dat men daar, waar men de gemeenschap mystiek en praktisch zoekt te beleven, ze enghartig en farizeïsch begrenst tot den leerzuiveren kring, waartoe men „door genade“ zelf mag behooren.

Dit voelen de „jongeren“ niet alleen als een tekort aan idealisme, maar ook als een gemis aan begrip van den tijd, waarin God ons doet leven.

De „jongeren“ willen niet de „verflauwing der grenzen“, of het amalgaam der synthese, — maar zij verlangen, dat er meer ernst gemaakt wordt met de samenwerking tusschen alle schakeeringen der christelijke religie, zoover de grondbeginselen van het christendom dit gedoogen, niet alleen op het gebied van onderwijs, literatuur („Stemmen des Tijds“) en politiek, maar overal waar het geldt den geestelijken strijd tegen de zonden der eeuw en het propageeren van het Evangelie in de ontfermde wereld, van welke propaganda de fel veroordeelde N. C. S. V., ondanks al haar gevaren en gebreken, een eerbiedwekkend voorbeeld is.

Liefde tot uw kring, trouw aan uw kerk, zeggen de „jongeren“, is plicht, maar zie toe dat uw stipte kerkelijkheid niet ontaardt in een exclusief kerkisme, want kerkisme maakt het oog blind voor eigen gebreken en voor de deugden van den ander. Kerkisme maakt de ziel onvatbaar voor de noodzaak van reformatie en voor het verstaan van Gods stem, die in sektarische afwijkingen en religieuze stroomingen tot zijn leer-ge trouwe kerk vermanend spreekt.

Daar hebt ge de Ethischen! Niemand, die met zijn volle bewustzijn in de gereformeerde sfeer leeft, zal onaandoenlijk zijn voor het enorme gevaar van vervloeiing, dat ons juist van die zijde bedreigt. Maar verstaat de gereformeerde kerk dit ethisch verschijnsel in zijn historische oorzake-lijkheid, en heeft de gereformeerde christen zich voldoende eerlijk afgevraagd, of de opkomst en bloei van deze richting niet misschien samenhangt met een verflauwing of ontaarding, die in de gereformeerde kerk opkwam, en die men verzuimde therapeutisch te behandelen, ja, waarvan zelfs de diagnose ontbrak?

Is het alleen afkeer van de gereformeerde leer,

die vele „jongeren“ in ethische lectuur doet zwelgen, of is hier de mogelijkheid, neen werkelijkheid, dat de ethische richting iets aanvult wat in onze kring (niet behoefte, maar) begon te ontbreken?

Laat men toch denken aan de ernstige les, die God in vroeger tijd aan de kerk heeft gegeven, toen het methodisme onstuimig opsprong, omdat de kerk in trouweloozen slaap was verzonken.

En dan ook dit.

De gereformeerde kerk heeft terecht niet als Rome haar glorie gezocht in schitterend symbolische eeredienstvormen. Zij heeft aan den kerkdienst overwichtig het karakter van predikdienst verleend. Maar nu dringt bij de „jongeren“ de vraag, of de gereformeerden niet te radicaal, wat de kerk eens aan vormenschoonheid bezat, heeft verlammen en, uit reactie, te zeer het vrijwillig bedelaarskleed in haar eeredienst is gaan dragen. Religie en kunst behoeven toch geen vijandinnen te zijn! En de ervaring bewijst, dat het verachten van den vorm niet per se leidt tot een evenredige versterking van het religieuze leven. Of meent ge, dat de menigmaal sjofele kerkinrichting bevorderlijk is aan de stemmige houding van de „tempelgangers“? En kan op haar beurt een slordige gedraging der menschen vóór en in den dienst wegbereidend werken tot de verbaat stellen van de ziel voor de intiemheid der eigenlijke religie?

De „jongere“ voelt dat hier iets om verandering, bepaaldelijk om aesthetische en symbolische verijning, roept.

Zoo is er meer.

Hoe lang toeft de kerk met een uitwerking van de liturgie, waardoor haar nieuw-testamentische heerlijkheid duidelijker aan het licht treedt?

Heeft de vrouw in de kerk ten volle de plaats, waartoe zij in het nieuwe verbond is gerechtigd? Is de verhouding tusschen kerkeraad en gemeente zoodanig, dat er geen belemmering plaats grijpt voor de ontplooiing van het ambt der geloovigen?

Wat doet de kerk, behalve de officiële Zondagsche en (uiterstervende) wekelijksche diensten, tot bevordering van de beoefening van de gemeenschap der heiligen en onderlinge opbouw van kennis en geloof?

En de preek!

Prof. Hoekstra heeft in zijn brochure: „De tegenwoordige kritiek op onze preeken“ reeds eenige bezwaren genoemd, echt uitgingen van het hart der „jongeren“, als daar zijn: de ouderwetse vorm, die niet past bij het taalgevoel dezer eeuw, de armoede aan echt evangelische Christus-verkondiging, het gebrek aan specialisatie van de bijzondere zielkundige toestanden, het te weinig rekening houden met de noden en problemen van dezen tijd.

De diagnose van de ontaarding is er, — maar wanneer zal de zware wapenrusting van een verouderde homiletiek verwisseld worden met het kleed der, ook voor den predikdienst, geordineerde christelijke vrijheid?

In zijn stoutmoedig geschrift „In dagen van crisis“ komt J. C. Wirtz terecht met de nuchtere vraag: „Hoe zijn wij aan onzen predikvorm gekomen?“ En dan maakt hij de simpele opmerking, dat wij ons voor die preekmethode niet kunnen beroepen op het voorbeeld van de leeraars en profeten van den ouden dag, en evenmin op de predikaties der apostelen, maar dat wij veel eerder dat voorbeeld moeten zoeken in „het koele, verstandelijke, Europa, bij de Grieken en Romeinen, die gewoon waren hun redenen voor het volk uit te spreken, zonder dat iemand hun iets vroegde.“ Hij durft zeggen, dat onze homiletiek eer in navolging van Cicero en Demosthenes, dan van de in den bijbel ons voorgestelde predikers is ontstaan. Na-

4) Zie de brochure van E. J. Rothuizen: „Onze Kerkgebouwen“, en vooral het grootsche reformatische boek van Dr. Kuiper, „Onze Eeredienst“. Wanneer zal de Kerk als kerk de stem van dit boek verstaan?

tuurlijk, — Wirtz geeft dit toe, — is deze heiden-sche afstamming van den preekvorm niet het bewijs, dat de methode niet deugt, en evenmin mag men den eisch stellen, dat de kerk aan het, altijd extra-ordinaire, optreden der apostelen, en bij name van onzen Heiland zelf, het voorbeeld voor den predikdienst zal ontleenen, — maar dit is dan toch zeker, dat de kerk zich niet op de Heilige Schrift kan beroepen, wanneer zij de vraag der „jongeren“ naar reformatie van den eeredienst, speciaal van den predikdienst, afwijzend beantwoordt.

Het laatst, waarop wij nog wijzen, is de verhouding van het christendom tot „het leven“.

Hier ook is het conservatisme een triomf voor den booze.

Gewoonlijk is men niet conservatief waar het gaat om de vaststelling van beginselen en leuzen. Geen enkele gereformeerde brengt iets in, als ge nog eens het oude woord laat schallen, dat het christendom een religie is, die „de eere Gods zoekt op alle terrein des levens“, en dat de christen „dankbaar aanvaardt en tot Gods eere gebruiken moet de gaven, die hem toekomen van het terrein der gemeene gratie“.

Maar, lieve, kijk nu eens naar de gedraging der beginsel-lievende broeders, waar het gaat om de aansluiting van het leven aan de beginsel-centrale.

Hoe staan de gereformeerden praktisch, bij name in hun kerkelijk leven, tegenover de kunst? Wat doen zij er aan, en wat geven ze ervoor? Hoe is in onze kringen de letterkundige herleving van '80 behandeld, en wat heeft men van deze „gave der gemeene gratie“ geleerd? Waar is de waardeering van ons volk, uit christelijk oogpunt, van de lichamelijke opvoeding en het inzicht in de goddelijkheid van het gepaste vermaak (Spr. 8:30)?

Neen, ik wil niet tot verlegenwoordigend type stellen den „opziener“, die bij het huisbezoek de kinderen des gezins ernstig vermaande toch niet aan gymnastiek te doen, als zijnde dit een „wereldgeijkvormigheid“ — gelukkig is ons volk wel wijzer en ruimer in zijn kijk op het leven, maar dat er toch iets ontbreekt aan de „houding“ van ons volk ten opzichte van de bij de „jongeren“ zich aanbrekende liefde voor kunst en sport, durf ik, niet alleen op grond van uitgesproken klachten, maar ook van eigen waarnemingen met gerustheid te constateeren.

Tegenover de z.g. cultuur, waarmee de jongere generatie door den gang der geschiedenis in onvermijdelijke, en ook begeerde, aanraking kwam, staat ons volk als zoodanig, nog uit ouden sleur van onbegrepen puritanisme, overwegend negatief, of veroordeelend. Het is waar, — geen enkele kerkeraad zal het aandurven een gereformeerden wandelaar te censureren, omdat hij op een zomerdag den (toch zeer wereldschen) pier van Scheveningen betreedt, — misschien zijn er wel ambtsdragers, die zelf zonder „consentie-bezwaar“ zulk een voet-tochtje maken over de zee, — het is even waar, dat ons gereformeerde volk, vooral culinair (culina = keuken) geen aanleg toont tot ascese, of onderschatting van het goede, „van het vette der aarde“, — maar anderzijds kan ook niet geloochend, dat de oudere generatie aan de „jongeren“ gedurig oorzaak tot ergernis geeft, waar het geldt hun „houding“ tegenover de nieuwe gaven van den tijd. Nog ligt in ons geheugen het bekrompen vooroordeel, waarmee in de kringen der vromen de fiets als een „wereldsch“ ding werd verdoemd, en „de vrouw op de fiets“ als een stuk onzedelijkheid werd gebrandmerkt. Thans komen de anderen de lichtzinnigheid van den christen, die in een vliegmaschine stapt, bejammaren, op de-

5) Dit is een historisch feit van zeer recenten datum, plaats gehad hebbende in één onzer grootste stadsgemeenten.

zelfde wijze als hun grootouders indertijd de roekeloosheid van den „spoorwagenaars” hebben afgekeurd.

Het is altijd weer de oude geschiedenis, — en zij wordt nu vooral pijnlijk, omdat onze tijd (naar het woord van professor Hymans) ons als een Sint-Nikolaasavond met uitvindingsverrassingen overlaadt, — namelijk, dat de jonge generatie het recht op gebruik der „nieuwe gaven” schier met geweld op het oude geslacht moet veroveren.

Ook sociaal ontbreekt er niets aan de ruïnheden van ons gereformeerde beginsel, — maar hoor nu eens hoe eenzijdig door vele kanselredenaars op de „ontvrede arbeiders” wordt gehamerd, zonder dat zij zich voldoende rekenschap geven, dat het „kapitalisme” het eerst door Jezus is vervloekt.

En hoe staan „onze menschen” tegenover verschillende mooi en noodzakelijk opbloeiende bewegingen, als daar zijn de christelijke verplegersbond? Om de een of andere fout in den opzet, of berispelijke daden in de uitwerking, wordt van hooger hand het beginsel der beweging onderdrukt, en met het algemeene machtwoord „socialisme” de bedoeling der beweging in de schaduw gesteld.

Wij erkennen, dat er grond is voor voorzichtigheid en oorzaak voor kritiek van de „ouderen”, wij zijn dankbaar voor de evenwicht-handhavende kracht, die zij stellen tegenover het soms onbezonnen vooruitstormen der „jongeren”. — maar dit ontleent niets aan het recht van den eisch, dien de „jongeren” met nadruk blijven stellen, dat de voorgaande en leidende machten meer rekening zullen houden met den veranderden tijd, ernstiger zullen indringen in de psyche van het opkomende geslacht, deugdelijker rekening zullen houden met het reformatisch beginsel van de gereformeerde religie, en bereidheid toonen tot het ondergaan van den doop der verfrissing en vernieuwing, die onze God aan zijn „moede erfenis” schenken wil.

B. W.

Naschrift. Misschien heb ik later gelegenheid, ter voorkoming van eenzijdige conclusies, eens afzonderlijk over „de grens en de gevaren van de beweging der jongeren” te schrijven. Eerst moet echter het onrecht van het vooroordeel tegen de stem der „jongeren” zooveel mogelijk uit ons midden zijn weggedaan.

UIT DE SCHRIFT.

Ironie — in 't gezicht van den dood.

... want het gebeurt niet (het past toch eigenlijk niet) dat een profeet gedood wordt buiten Jerusalem.

Lucas 13:33.

Niet slechts tot de jongeren, die in Gethsemane de oogen uitwrijven, heeft Jezus Christus ironisch gesproken.

Hij heeft het ook eenmaal gedaan tegenover eenige met vriendelijke striktages tot hem komende farizeeën, die hem met een familiariteit, welke straks een Judaskis zou kunnen afspelen, den raad geven zich uit Galilea weg te haasten, want, dat wilden ze maar even zeggen, want: Herodes zou probeeren, Jezus om 't leven te brengen; nu moest hij 't zelf maar weten. Blijkbaar was heel die voorgewende waarschuwing een afspraak tusschen Herodes en die farizeeën. Geen sprake van, dat Herodes 't wagen zou, andermaal zoo iets te bestaan als toen Johannes de Dooper op zijn bevel vermoord was. Herodes wilde alleen maar Jezus heel graag wég hebben; en de Farizeeën zouden van hun kant ook niets liever zien; daarom trachtten ze op die manier Jezus uit de omgeving weg te krijgen.

Maar Jezus maakt niet de minste haast. Waar-toe ook? Hij doorziet dezen sluwen toelag onmiddellijk. Dat hij Herodes doorziet, laat Jezus bemerken, door hem een sluwen vox te noemen. Dat hij van hun geheime afspraak afweet, laat Jezus doorschemeren, als hij ze zonder ontweigen verzoekt, zijn boodschap aan Herodes over te brengen. En dat de verborgen toelag om van Jezus af te zijn, door Jezus zelf achter hun vriendelijk-gelooft gelaat toch wel gelezen wordt, dat zegt hij in het ironische woord: het gebeurt immers niet, dat een profeet gedood wordt buiten Jerusalem? Met andere woorden: waarom zou ik me haasten, weg te komen? In Herodes' gebied loop ik geen gevaar. Weet ge niet, dat Jerusalem, de stad der geleerden en der deftige autoriteiten, het monopolie heeft van profetenmoord?

Want: zóó moet wel de zin zijn van Jezus' woorden. Dat buiten Jerusalem wel waarlijk eens een profeet gedood was, wist ieder: wie dacht niet aan den Dooper, die in Machaerus, of aan anderen, die elders buiten de hoofdstad omgebracht waren? Maar Jerusalem... ja, die stad had toch 't meest aan profetenmoord gedaan en aan profetenverdrinking: Zacharia, Jeremia, Uria, Jesaja... allemaal namen, waarom Jerusalem den rouwrand getrokken heeft. En als Jezus uit den weg moet geruimd worden, dan begrijpen zij toch zelf wel, dat Jerusalem, met de heeren van het Sanhedrin, daarop staan zal? Het geeft toch immers geen pas, het gaat toch eigenlijk niet aan,

dat buiten Jerusalem een profeet gedood wordt? Profetenmoord — dat griezelig privilege behoudt de hoofdstad zich voor. Zóó ongeveer spreekt dit woord van Jezus.

Dat is ironie — in 't gezicht van den dood. In Gethsemane heeft ons opgeschrikt het ironisch woord uit Jezus' ernstigen mond. Maar hier in Lucas' verhaal is nog snijder Jezus' ironisch zeggen. Ginds enkel slapende jongeren, wier zonde door oververmoeidheid nog te verklaren is; maar hier heel een vijandig volk, dat tegen alle recht in te Jerusalem hem zoekt te doden. In Gethsemane is het meer de negatieve houding der niet-begrijpende jongeren tegenover den biddenden strijder, welke Jezus ontroert; doch hier laat zijn ironie uitkomen de machtige zonde in de positieve houding van wie niet begrijpen willen tegenover den wonderdoenden profeet. In Gethsemane hebben enkele menschen geen antwoord op Jezus' onzichtbaren zielestrijd; maar in het profetenmoordend Jerusalem hebben duizenden wel een antwoord, en dan van louter gruwelijkheid, op Jezus' zichtbaren liefdearbeid. Voorwaar, indien de ironie van den mensch Jezus Christus in Gethsemane reeds diepen opent van klaarbewuste zielepijn, wat zal dan thans wel Christus' ziel geleden hebben, toen daar zijn scherpziende geest die twee begrippen coördineerde: Jerusalem en profetenmoord. Tempelstad en profeten-graf. De plaats, waar heel een volk bidt om de sprake Gods, en waar datzelfde volk den mond van Gods sprekers smooit. Jerusalem: de sterkte van het Recht. Profetenmoord: het recht van den sterke.

O, als nu maar Jezus een man was om mee te dwepen!

Als hij nu eens een mooi-gedroomde held was van mythe of sage!

Als hij nu eens enkel was de man van de vermoorde onschuld!

Wat zouden we hem prijzen in onze geschiedenisboeken, gelijk wij die anderen prijzen, die vielen als slachtoffers van domheid of van dwaze vijandschap. Wie heeft er nu nooit gehoord van die grooten vóór en na, die gingen naar de slachtbank, of die hieven den drinkbeker van gif, terwijl een heel enkel licht-ironisch woord hun vijanden het genot van den triomf rustig-kalm afhandig maakte! De menschen, bij wie de ironie het incognito is; het kleed, waarachter ze verbergen of hun angst, of hun brandend verzet tegen zoo-veel onrecht.

Maar Jezus...

Hij geeft geen stof voor onze mooie boekjes van helden en heldenverering. Zijn ironie is niet zijn incognito. Want onmiddellijk na dit ironisch woord, spreekt hij met diepe ontroering, recht-aan, zijn luide klacht: Jerusalem, Jerusalem, hoe menigmaal heb ik getracht, maar hebt gij niet gewild. Jerusalem...

Ziet ge nu, dat Jezus geen rol speelt en geen mom draagt, al is zijn woord ironisch? Ziet ge wel, dat ge ook uw grammatica wel dicht kunt laten, omdat onze schoolwijsheid, dat „ironie een rhetorische figuur is” hier niet past bij Hem, die geen hoorders treffen wil anders dan door de eenvoudige mededeeling van hetgeen hij denkt en gevoelt? Ziet ge, dat Jezus in zijn ironie geen redenaar is, maar Man van smarten?

Neen, trachten wij niet de ironie van Jezus te „verklaren”. Jezus is geen Socrates, bij wien in zijn onderwijs de ironie de stelselmatig volgehouden voorgewende onkunde van den leermeester is, die den leerling zoo kan vragen, wat de meester al lang weet. Hij is evenmin de man van de romantiek, die het leven een doelloos spel van dom-dartele fantasie laat spelen met den oneindigen eisch van zedelijkheid en recht; en die, louter om daarin te genieten, den strijd uitbeelt tusschen de eindige verschijning en de oneindige idee, het conflict tusschen wat moet zijn en wat is. De kunst om de kunst; en het ironische om de ironie...

Want bij Jezus is meer dan romantiek en meer dan aesthetiek. Zijn ironie is geen triomfeeren en geen simuleeren; zij is niet een gewild genieten van den humor van „snik en glimlach”. Zij is enkel lijden. Het lijden van wie de tegenstelling heeft gezien: de oneindige idee van Gods tegenwoordigheid in de tempelstad, die de spits der volkeren mocht willen zijn — en daarnaast de eindige verschijning van... profetenslachters.

Enkel lijden.

Maar ook: enkel heerschen.

Wie van zijn ironie zijn incognito maakt, die heeft een kleine overwinning, maar zijn nederlaag is er ook. En zijn gedwongen nederlaag is groter dan zijn vrijwillige triomf. Socrates mag glimlachen als hij sterven gaat, maar hij kan er toch maar niets aan doen.

Doch Jezus, die geen schijnspel speelt, hij dringt zelf geen incognito; en wat hij wel doet, dat is: het incognito verbreken bij de hypocrieten, die hem komen beleedigen met hun vriendelikheden. Want in Jezus lichte ironie geeft hij te kennen, dat hij deze farizeeën doorziet. Waarom

hebben ze ook niet begrepen, dat meer dan Ahia hier was?

Een Heiland, die zóó ironisch over zijn naderend sterven spreken kan, mag ons wel doen huiveren. Zijn ironie ontmaskert; zij breekt immers het incognito, zij ontdekt den hypocriet, den farizeeër. Och, hoe vaak zijn ook wij bij hem gekomen met vriendelijke woorden; hoe vaak hebben ook wij niet gepreveld met zoo iets als hartstochtelijke liefde in de stem over zoo'n leelijke Herodes, die Jezus, Jezus, wil kwaad doen; terwijl we toch zelf niet recht stonden voor Hem. Neen, ik zeg niet, dat we farizeeërs zijn. Maar, niet waar, juist als wij dat niet zijn, juist dan treft het ons met bitterheid, als ook maar één keer wijzelf als vermomden bij Jezus hebben gestaan; met een ander kleed, dan eigenlijk ons paste. Laat Hem maar toe, te breken met zijn ironie uw incognito. Laat Hem maar eens zeggen, dat ge toch ook, als Jerusalem, van heel zondige en heel leelijke dingen uw privilege gemaakt hebt, waarnaar gij gedongen hebt, waar ge op gestaan hebt.

Dan zult ge ook weten, dat een Heiland, die zóó ironisch over zijn naderend sterven spreken kan, ons wel heerlijk kan vertroosten.

Want zijn ironie is geen masker; hij draagt, óók in zijn ironie, geen incognito. Jerusalem, Jerusalem, hoe menigmaal, hoe menigmaal... Jezus komt precies gelijk hij is. Zijn zuivere ziel spreekt zuivere ironie; maar om zijn lippen speelt geen cynische glimlach, doch uit zijn oogen wellen tranen over uw hardheid van hart.

En Jezus, die zóó spreekt, kan veel vergeven.

En daar is bij u ook veel te vergeven. Want uw zonde heeft Hem arbeid gemaakt; ook den arbeid, ook het lijden der ironie. Wat is minder logisch, en wat geeft daarom méér stof tot ironie, dan de zonde? Is ze niet met haar geboren?

Jezus, uw Heiland, spreekt met smartelijke ironie over Jerusalem en over u.

Hoor, Hij proeft de bitterheid in de zonde van Jerusalem. In de zonde van u.

En nu gaat Hij naar Jerusalem. Nu komt Hij tot u. Hij weet wat Hij doet.

K. SCHILDER.

KERKELIJK LEVEN.

Reformatie van de Catechisatie.

II.

De Synode van Dordrecht 1618 heeft zich voor de catechese verduidelijkt gemaakt, doch het onderscheid tusschen onderwijs in de christelijke religie op de school en catechese, niet voldoende in het oog gehouden, evenmin als het onderscheid tusschen catechismusprediking in den eeredienst en catechese. Hoewel het thans levend geslacht tot verhelderd inzicht op deze punten is gekomen, moet op verdere reformatie van de catechisatie aangedrongen worden.

Het zal den lezer spoedig duidelijk zijn op welk punt de reformatie van het kerkelijk onderwijs moet inzetten, wanneer het doel van de catechese in korte trekken is beschreven.

Dr. Kuyper heeft in het derde deel van zijn Encyclopaedie der Heilige Godgeleerdheid terecht als doel van de catechese aangegeven: het inleiden van den catechisant in de denk- en levenssfeer der Kerk.

Door middel van de catechisatie moeten de op kerkelijk gebied onmondigen opgekweekt worden tot mondige kerkleden.

Onmondigen zijn zij, die door middel van de prediking in den eeredienst of door den arbeid der evangelisatie tot andere gedachten zijn gekomen en in beginsel met hun zondig, van God vervreemd leven hebben gebroken. Hetzij ze ongedoopt zijn of in een of andere kerk reeds het heilig doopsel ontvingen, ze worden onderwezen in den weg des heils, om na geslaagden proeftijd en voldoende onderwijzing belijdenis van het geloof voor de gemeente Gods af te leggen. Ze zijn aspirant-leden, onmondigen die onder den bijstand des H. Geestes door middel van het ambtelijk onderwijs tot mondige leden in de Kerk van Christus moeten worden opgekweekt.

Tot de onmondigen in de sfeer der kerk behooren ook zij, die in den schoot der kerk geboren en in hun jeugd gedoopt zijn, maar op volwassen leeftijd niet kwamen tot de openbare geloofsbelijdenis. Zoodra er in hun leven een kentering ten goede komt en er, voorzover dat door menschen geconstateerd kan worden, ware droefheid over de zonde valt waar te nemen, worden ook zij door den dienaar des Woords opgeleid tot zelfstandige, mondige kerkleden.

Een derde groep (dezen vormen bij geregelde kerkelijke toestanden verreweg de meerderheid en over hen wordt in het vervolg van dit artikel in het bijzonder gesproken) bestaat uit jeugdigen die uit Christenouders zijn geboren, aan wie de heilige Doop is toegediend en die, generaal genomen, van het tiende tot het twintigste jaar ter catechisatie gaan om „ingeleid te worden in de denk- en levenssfeer der kerk”, om na de publieke geloofsbelijdenis als mondige leden van de kerk des Heeren te kunnen optreden.

Wat houdt die mondigheid, het „compleet-zijn” van het kerklid in?

Een komen in de niet is sluishe. Wel k harte tot Jez des H haat. den en moet vens, levend vorm onvrij bane van werker. In h dat de de gee hebben heiligh toezien wordt van h wande cat ece het inv den w keur is wat in toelaat schuld schen Gods. Zoo geloof wande het he het tw moge Ten iemant wordet ligdom moet heils, aan h king d heilig Het is

POP

Het van de str leer; t zware tegen geet n de eve meeste Bavin zijn di die v zijn g wetens dom i geen we versie tensch innem dezer van n proble daar i brenge Ook instem gaarne baring of de zichter cosmo nomen ls uit dat de is? H van e ander niet g bestaa we he sen d haalt, moder mense schen mense te zoa indien weten